

Az ukrán „prosperitási ütemterv” és a semmibe vezető út

PHILIP PILKINGTON

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Philip Pilkington

Lektorálta:

Vass Ágnes

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző(k) magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet vagy Magyarország Kormánya álláspontjának

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: Shutterstock

Philip Pilkington, vezető kutató, MKI

AZ UKRÁN „PROSPERITÁSI ÜTEMTERV” ÉS A SEMMIBE VEZETŐ ÚT

Január végén a Politico arról számolt be, hogy birtokába jutott egy dokumentum, amely Ukrajna háború utáni „prosperitási ütemtervét” vázolja fel.¹ A dokumentum szerint „az Egyesült Államok és az Európai Unió abban reménykedik, hogy 800 milliárd dollárnyi köz- és magánforrást tud bevonni Ukrajna újjáépítésének támogatására.” Ugyanakkor a dokumentum nem köthető egyetlen hivatalos kormányzati szervhez sem, és pontos forrása sem ismert. A Politico arról is beszámolt, hogy az „Európai Bizottság megküldte a terveket az uniós fővárosoknak” egy vezetői csúcstalálkozó előtt, ahol a dokumentumot „napirendre tűzték.” Ennek pontos jelentése azonban nem világos, mivel a Politico forrásai névtelenek maradtak.

Maga a dokumentum éppoly szokatlan, mint a róla szóló tudósítás. Sokkal inkább hasonlít egy magán-tanácsadói jelentésre, amely egy befektetési prezentáció (pitch deck) része, mintsem egy szakpolitikai dokumentumra. A szakpolitikai dokumentumokat – különösen azokat, amelyek gazdasági terveket vázolnak fel – rendszerint úgy dolgozzák ki, hogy a különböző stratégiák – például a beruházási vagy adópolitikai változtatások – mellett világosan bemutatott evidencia alapján érvelnek. A „prosperitási ütemterv” ezzel szemben lényegében kijelenti, mi fog történni a háború utáni gazdasággal, majd különféle lehetséges befektetéseket kínál fel az olvasónak. Arra, hogy miért emlékeztet a dokumentum inkább egy befektetési prezentációra, mint hivatalos szakpolitikai anyagra, magyarázatot adhat a Politico cikke, amelyben Philipp Hildebrandt, a BlackRock befektetési vállalat alelnökét terjedelmesen idézik.

Talán a leghelyesebb úgy olvasni az ütemtervet, mint egy befektetési ajánlatot, amelyet azok terjesztenek elő, akiknek – akár politikai, akár pénzügyi értelemben – érdekük fűződik Ukrajna újjáépítéséhez. Ekkor már csak az a kérdés,

¹ Sarah Wheaton et al., „Document Reveals EU-US Pitch for \$800B Postwar Ukraine ‘Prosperity’ Plan,” *Politico*, 2026. január 23., <https://www.politico.eu/article/document-eu-us-pitch-800b-post-war-prosperity-plan-for-ukraine/>.

ki lehet a potenciális befektető. Erről a dokumentum meglehetősen homályosan fogalmaz: annyit állít, hogy a tőke „várhatóan különféle állami és magánforrásokból” származik majd.² Ha azonban a sorok között olvasunk, úgy tűnik, az elképzelés az, hogy megpróbálnak újjáépítési forrásokat kicsikarni az Európai Bizottságtól, majd ezeket a forrásokat felhasználva további magántőkét vonzanak be. A dokumentum két eszközt javasol ennek megvalósítására. Az első a „vissza nem térítendő támogatás” – vagyis az uniós adófizetők pénzéből nyújtott forrás. A második a „piaci szint alatti hozamú, visszatérítendő pénzügyi eszköz” – vagyis olyan magánbefektetés, amely piaci feltételek mellett nem lenne nyereséges, ezért az uniós adófizetők pénzéből finanszíroznák. A dokumentum szerint ezek együttesen „legalább 500 milliárd dollárnyi köz- és magántőkét mozgósítanak.”³

Kevés értelme van megkísérelni a javasolt beruházások értékelését, mivel azok homályosak. A jelenleg Ukrajnába irányuló beruházások legnagyobb támogatási mechanizmusának számító Ukrajna Beruházási Keret az „elsődleges növekedési ágazatokat, valamint a kritikus, társadalmi és stratégiai infrastruktúrát célozza majd meg, összhangban Ukrajna újjáépítési és uniós integrációs céljaival.” Arról azonban nem kapunk tájékoztatást, hogy pontosan mely ágazatokat érintenék, mekkora összegeket fordítanának erre, illetve milyen szempontok alapján értékelnék a beruházásokat. A jelentés szerint létrehozandó Humántőke- és Hozamtámogatási Alap „támogatásokat és piaci szint alatti hozamot célzó tőkét csatornázna – a meglévő mechanizmusokkal összehangoltan – az alapvető infrastruktúra újjáépítésére, egy közös erőfeszítés részeként a háború sújtotta területek helyreállítására, újjáfejlesztésére és modernizálására, beleértve a városokat, lakóövezeteket és az alpinfrastruktúrát.” Ennyit tudunk arról az alapról, amely adófizetői eurómilliárdokat fordítana egy jelentős európai ország infrastruktúrájának újjáépítésére.⁴

A dokumentum ezt követően felvázolja azokat az alapvető feltételeket, amelyeket az ukrán kormánynak teljesítenie kell ahhoz, hogy hozzáférjen a forrásokhoz. Ezek között szerepel többek között a „stabil, működő demokrácia elszámoltatható vezetéssel”, valamint a „makrogazdasági stabilitás, amelyet erős jegybank és modern, átlátható, digitális alapú pénzügyi rendszer biztosít”.

2 „Ukraine Prosperity Roadmap: A Vision for Ukraine 2040,” *Politico Pro*, 2026. január 22., 5.

3 Az amerikai helyesírás és a dollárban megadott összegek használata egy euróalapú környezetben ismételtlen a dokumentum lehetséges forrására utal.

4 „Ukraine Prosperity Roadmap,” 8–9.

Arról azonban nem kapunk tájékoztatást, milyen körülmények között tartanák vissza a forrásokat. Például ki dönti majd el, hogy Ukrajna kellően demokratikus-e ahhoz, hogy megkapja a támogatást? Talán az Európai Bizottság? És ha igen, mi történik azokkal a magánszektorbeli partnerekkel, akik már befektettek egy adott projektbe? Lesz beleszólásuk? Erről nem esik szó. Ismét látható: ez valószínűleg nem egy kidolgozott beruházási terv – inkább egy befektetési ajánlatként (pitchként) érdemes olvasni. A használt nyelvezet nem a jogászoké vagy a szabályozó hatóságoké, hanem a befektetési értékesítőké.

Egy másik fejezetben egy „100 napos operatív tervet” olvashatunk. A „terv” öt „munkafolyamatra” (workstreamre) tagolódik, amelyeket kevesebb mint három oldalon ismertetnek. Az első „munkafolyamatban” például azt javasolják, hogy nevezzenek ki egy „prosperitás tanácsadót”, aki „katalizálja a jövőbeni prosperitás maximális lehetőségét”. A tőkét hatékonyan fogják kihelyezni azáltal, hogy „nyomon követik a kulcsfontosságú KPI-ket”. Létrehoznak egy munkacsoportot is, amely „kommunikációs tervet dolgoz ki a ‘Vízió 2040’-hez”.⁵ Mindez azonban nem tekinthető komolynak. Ez egy rendkívül homályos vázlat egy befektetési csapat felállítására, nem pedig egy Ukrajna méretű ország újjáépítésének terve. Lehetetlen egy ilyen dokumentumot elolvasni, és komolyan azt gondolni, hogy az elkészítőinek több százmilliárd eurónyi adófizetői pénzt kellene a rendelkezésére bocsátani. A dokumentum egyszerűen nem érett meg arra, hogy hivatalos döntéshozatali körökben tárgyalják. Nem lett volna szabad jogalkotók között sem terjeszteni. Az a tény, hogy mégis megtörtént, kérdéseket vet fel a brüsszeli bürokraták és politikusok komolyságát illetően.

A dokumentum talán legbizarrabb része az ukrán gazdaság növekedésére vonatkozó előrejelzés. Mivel a szöveg befektetési ajánlatként épül fel, a szerzőknek mondaniuk kellene valamit a várható hozamokról is – és mivel egy országról, nem pedig egy konkrét beruházási projektről van szó, azt kell bemutatniuk, hogy a prosperitási ütemterv milyen mértékben járul hozzá majd Ukrajna GDP-növekedéséhez. A jelentés szerint Ukrajna egy főre jutó GDP-je évi 6,1 százalékos ütemben fog növekedni. Ehhez az szükséges, hogy 2,1 millió ember térjen vissza a háború után Ukrajnába. Emellett arra is szükség van, hogy a munkatermelékenység a háború előtti 1,3 százalékról 5 százalékra emelkedjen a háború lezárását követően. Ne feledjük: ez a dokumentum az Ukrajna uniós csatlakozására vonatkozó tervek kiegészítéseként készült. Vagyis azt kellene elhinnünk, hogy amikor

minden ukrán európai útlevelet kap, közülük 2,1 millióan úgy döntenek majd, hogy Európa valamelyik országából visszatérnek a háború sújtotta Ukrajnába, miközben senki sem távozik onnan. Ezek abszurd feltételezések. Ugyanez igaz a termelékenységre vonatkozó feltevésekre is. Miért növekedne a termelékenység 300–400 százalékkal azután, hogy a gazdaságot tönkre tette a háború? Az alapfeltevésnek inkább annak kellene lennie, hogy a tőkejavak jelentős része megsemmisült, így a gazdaság kevésbé lesz termelékeny, mint a háború előtt volt.

Lehetetlen komolyan venni a prosperitási tervet. Ez nem egy komoly szakpolitikai dokumentum, hanem egy befektetési ajánlat – ráadásul egy rossz befektetési ajánlat. Nyilvánvaló kísérlet arra, hogy érdekelt szereplők meggyőzzék az Európai Bizottság hiszékeny vezetőit: hatalmas mennyiségű adófizetői pénzt adjanak át meghatározatlan magánszektorbeli szereplőknek, akik ezeket a közpénzeket felhasználva próbálnának további magántőkéket bevonni. A projektet irányító magánszervezetek szempontjából nem is lenne különösebben lényeges, ha teljes mértékben kudarcot vallanának a magántőke mozgósításában – a közpénzek után felszámított díjak önmagukban is kifizetődővé tennék az egész vállalkozást. Minden hibája ellenére az Európai Bizottságot egykor viszonylag kompetensnek tartották. Az, hogy ilyen dokumentumok keringenek Brüsszelben, ennek az ellenkezőjét mutatja: a Bizottságot egyre inkább olyan célpontnak tekintik, amelyre gátlástalan magánérdekek próbálnak rátelepedni, népszerű ügyekhez csatlakozva profitot kicsikarni.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**